

Роль патологоанатомічної служби в аналізі якості медичної допомоги

Діброва В.А., кафедра патологічної анатомії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;

Кузик П.В., Львівське обласне патологоанатомічне бюро

Резюме. Розглянуто проблему діагностичних помилок – одну з найактуальніших у сучасній медицині. Наголошено на важливій ролі у клініко-анатомічний аналізі при підвищенні якості клінічної діагностики.

Ключові слова: *якість медичної допомоги, патологоанатомічна служба.*

Актуальність проблеми. Удосконалення сучасних медико-технічних засобів і можливостей, розвиток медичної науки сприяють поліпшенню якості клінічної діагностики та медичної допомоги. Проте багатоманітність проявів різних захворювань, схожість їх симптоматики, недостатній рівень кваліфікації медичного персоналу та низьке матеріально-технічне і ресурсне забезпечення медичних закладів ускладнюють розпізнавання багатьох нозологічних одиниць, що проявляється в помилкових клінічних діагнозах. Проблема діагностичних помилок – одна з найактуальніших у сучасній медицині, оскільки вони загрожують непередбачуваними наслідками, нерідко з трагічним результатом.

Останніми роками збільшилася кількість скарг пацієнтів та їхніх родичів, а також справ, що розглядаються у правоохоронних органах з приводу діагностичних помилок, у тому числі проти медичних працівників за професійні правопорушення. Тому в сучасних умовах надзвичайно важливими є питання експертної оцінки випадків захворювань і смерті та управління якістю екстреної, первинної, вторинної і третинної медичної допомоги, а також послідовність технологічних підходів у лікувально-діагностичному процесі. В силу реальних і постійно існуючих об'єктивних та суб'єктивних факторів діагностичні помилки зустрічаються часто, навіть у випадках, коли є всі умови, що сприяють постановці правильного діагнозу, – клінічний досвід, відповідне матеріально-технічне обладнання та достатній час.

Сьогодні клініко-морфологічний метод залишається єдиним достовірним методом верифікації діагнозу. Незважаючи на широкі можливості комп'ютерної томографії, ультразвукового та інших сучасних методів дослідження, частота розбіжностей клінічних і патологоанатомічних діагнозів практично не зменшилася за останні 100 років.

У нинішніх умовах патологоанатомічна служба забезпечує прижиттєву і посмертну діагностику хвороб, патологічних процесів, контроль якості лікувально-діагностичної роботи в закладах охорони здоров'я, підвищення кваліфікації лікарів лікувальної мережі, забезпечує органи статистики достовірною інформацією про причини смерті в лікувальних закладах відповідної території. Важливу роль у підвищенні якості клінічної діагностики відіграє клініко-анатомічний аналіз. Його завданнями є: 1) співставлення клінічних та патологоанатомічних діагнозів; 2) виявлення діагностичних помилок із встановленням причин їх виникнення; 3) оцінка адекватності методів лікування; 4) правильність ведення медичної документації. Колегіальний клініко-експертний аналіз помилок діагностики та лікування регламентований наказами й інструкціями МОЗ України. Головною умовою оцінки діагнозів є наявність в них узгоджених між клініцистами і патологоанатомами визначень кожної нозологічної одиниці відповідно до міжнародної класифікації хвороб (МКХ). Дотримання вимог МКХ дає можливість отримати цінний уніфікований матеріал для аналізу якості кліні-

чної діагностики. Цінність цих даних визначається ретельністю і кваліфікованістю проведеного експертного аналізу випадків розбіжності клінічних і патологоанатомічних діагнозів та впровадження в практику уніфікованої системи інформування адміністрації закладів та органів охорони здоров'я про помилки клінічної діагностики за даними патологоанатомічних бюро та патологоанатомічних відділень.

Детальний клініко-анатомічний експертний аналіз дефектів лікувально-діагностичної роботи разом із вивченням узагальнених показників частоти помилкових діагнозів по кожному захворюванню і класу хвороб дозволяє об'єктивно оцінювати сучасні можливості клінічної діагностики різних захворювань не тільки в кожному закладі охорони здоров'я, а й на рівні окремих районів, міст і областей.